

GABRIELA CREȚU

DEMOCRAȚIE VIRTUALĂ

media LUMEN
www.EdituraLumen.com

GABRIELA CREȚU

POLITICĂ ALTERNATIVĂ

DEMOCRAȚIE VIRTUALĂ

LUMEN

Iași, 2010

Gabriela Crețu
Democrație virtuală

Coperta și ilustrațiile: Vlad Ciobanu

Editura Lumen este acreditată CNCSIS

www.edituralumen.ro

www.librariavirtuala.com

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a
României**

CREȚU, GABRIELA

**Democrație virtuală / Gabriela Crețu. - Iași
: Lumen, 2010**

ISBN 978-973-166-212-1

821.135.1-92

GABRIELA CREȚU

DEMOCRAȚIE VIRTUALĂ

Publicistică

LUMEN
Iași, 2010

Gabriela Crețu, n. 16.01.1965, este doctor în Filosofie - Epistemologie și filosofia științei; a urmat studii de filosofie și istorie la Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași; se auto-descrie drept un intelectual de stânga.

A fost deputată în Parlamentul European din ianuarie 2007 până în iulie 2009 - membră în *Comisiile pentru piață internă și protecția consumatorului, Drepturile femeii și egalitate de gen, Ocuparea forței de muncă și probleme sociale* și vicepreședintă a *Delegației PE pentru țările Comunității Andine*. Parcursul său politic mai include calitatea de membră-observatoare în Parlamentul European (2005 - 2006) și deputată în Parlamentul României (2004 - 2007). În prezent, este reprezentantul permanent al Senatului României pe lângă Parlamentul European. Vrea să creadă că excluderea de pe lista de candidați la alegerile europene din iunie 2009 a fost cauzată și de spiritul critic prezent în tot ceea ce face și scrie...

A mai publicat: *Discursul lui Foucault*, Editura Cronica, Iași, 2004, *Femeile sunt de vină și Urăsc „realismul” politic*, Editura Lumen, Iași, 2009. Este coautoare la volumele *Relaciones entre America Latina y Europa: balance y perspectivas*, Ediciones Universidad Salamanca, 2008 și *Uși deschise pentru femei în politica românească*, Editura RG Publishing, București, 2007. A colaborat la volumul *La clause de l'europeenne la plus favorisée*, Editions des Femmes, Paris, 2008 și la cartea Dorinei Guțu, *New Media*, Editura Tritonic, 2007. Este autoare a numeroase studii și articole pe teme de feminism, filosofia științei, filosofie politică, apărute în diferite publicații, clasice și electronice; ține o rubrică permanentă în *Cronica Română* de joia.

A fost prima din politica românească care și-a creat un blog - www.gabrielacretu.ro - unde continuă să scrie despre politică și societate.

Cuprins:

<i>O explicație</i>	7
<i>Caut mașină de trăit!</i>	11
<i>Roberta și generalii</i>	15
<i>Diplomație sau impotență?!</i>	19
<i>Povești cu oameni și alte animale</i>	23
<i>Gazul, Gaza și străinătatea</i>	27
<i>Aleși virtuali, roșii virtuale</i>	33
<i>Politica struțului în Golful porcilor</i>	37
<i>Dubla măsură și exemplul personal</i>	41
<i>Opinia publică și realitatea privată</i>	47
<i>Cum salvăm capitalismul neoliberal</i>	51
<i>Tehnocrația de drept divin</i>	55
<i>Sfârșitul feudalismului ar trebui proclamat</i>	59
<i>Lupu-și schimbă părul...</i>	63
<i>Unde se ascund cetățenii?!</i>	67
<i>Ce face un om de stânga într-o politică fără direcție</i> ...	71
<i>De dragul puterii</i>	75
<i>Clasa muncitoare nu merge în Paradis*</i>	79
<i>Final fără mici și bere</i>	83
<i>Pierdut sens! Ofer recompensă</i>	87
<i>La probleme globale, alegeri prezidențiale</i>	91
<i>Cetățeanul înfrânt! Stânga dezbinată!</i>	95
<i>Viziunea, speranța și iluzia</i>	101

<i>Drumul spre iad.....</i>	105
<i>Interzis înainte! Deci, încotro? .....</i>	109
<i>Jurnal de călătorie.....</i>	113
<i>Sirenele neoliberale și progresul.....</i>	117
<i>Șomer politic, caut de lucru! .....</i>	121
<i>Căldura nu-i de vină! .....</i>	125
<i>Lumea pe dos .....</i>	129
<i>Învrăjbește-i, drace!.....</i>	133
<i>Unde se ascund intelectualii?!.....</i>	139
<i>Post scriptum.....</i>	143

O explicație

Am protestat împotriva cinismului care, cel mai adesea, constituie coloana vertebrală a politicii actuale.*

Pusă sub semnul unui pragmatism care este doar forma deghizată a unor interese oligarhice, politica nu-i mai atrage pe cetățeni; mai rău; îi alungă. Rata participării la vot a scăzut în douăzeci de ani de la optzeci și cinci la mai puțin de treizeci de procente. Încrederea în instituțiile democrației s-a deteriorat și mai puternic. Populismul, în înțelesul lui manipulator și periculos, a devenit o maladie contagioasă; dintr-un discurs de campanie al Dreptei care se voia victorioasă într-o țară de oameni săraci, s-a transformat în conținutul însuși al politicii. Spațiile publice pentru dezbateri reală și serioasă lipsesc. Parlamentul însuși și-a pierdut esența sa originală, de loc în care se înfruntă interesele divergente ale cetățenilor prin dialog. Un fel de surrogat de dezbateri politică se revarsă fără întrerupere din studiourile de televiziune în eter. Comunitatea socială reală - bazată pe relațiile directe

dintre oameni și sentimentul apartenenței - a fost înlocuită aproape fără să ne dăm seama, de falsa comunitate a publicului de televiziune. Ne mai înțelegem unii cu ceilalți doar pentru că suntem spectatorii aceluiași program...

Am descris, brutal și fără menajamente, condiția femeilor într-o societate în care ele nu au voce și aproape nimeni nu sesizează acest lucru.**

Ele muncesc. Ele îngrijesc, în mod covârșitor, copiii și bolnavii. Ele educă, mai ales, tinerii. Ele studiază mai mult decât ei. Ele nu decid pentru ele și nu vorbesc în nume propriu. Purtătoare de poveri sau purtătoare de cuvânt, femeile românce nu au depășit stadiul biblic - sunt considerate cauza răului; mult mai rar, sursă a binelui... Și mai rar sunt privite ca cetățeni, purtători de drepturi și obligații.

Denunțarea și protestul nu sunt însă suficiente. Un diagnostic corect al stării în care se găsește politica și societatea românească este condiție necesară pentru conturarea unor soluții. Pasarea responsabilității și scuza celor „patruzeci de ani de comunism” care ar fi distrus o democrație model nu este utilă; în plus, este contrazisă de realitatea unei istorii pe care evităm să ne-o asumăm.

Articolele reunite în acest volum încearcă o asemenea diagnoză. Observațiile converg spre concluzia din titlu - boala de care suferă democrația românească este caracterul ei virtual. Sintagma *democrație virtuală* este un eufemism utilizat pentru a descrie trista situație care

definiște în prezent spațiul public - o combinație între telecrație și absența reală a comportamentelor democratice.

Analizele și punctele de vedere formulate nu sunt inedite; în variante mai puțin elaborate, ele au fost publicate în *Cronica Română*, pe blogul personal sau exprimate în diverse interviuri. Le-am reunit în acest volum ca probă că o politică alternativă și o gândire diferită a societății sunt posibile pentru simplul motiv că ele există deja; însă foarte puțin.

* *Urăsc „realismul” politic*, Editura Lumen, Iași, 2009

** *Femeile sunt de vină*, Editura Lumen, Iași, 2009

Pagin 1 sat goal inten ionat

Caut mașină de trăit!

Avem mașini de spălat, mașini de călcat, mașini de gândit, mașini de gătit, mașini de tuns; eu am chiar și o mașină de scris care nu vrea nici în ruptul capului să scrie editoriale singură; alții au mașini mici neînmatriculate, mașini de făcut sarmale ca la mama acasă sau chiar mașină de mașină...

Unii s-au lăudat că au ajuns ei înșiși adevărate mașini; mașini de făcut bani. Alții i-au crezut. Primii chiar au avut dreptate dar cu două mici corecturi: nu era vorba de făcut bani, ci de adunat bani și nu era pentru ceilalți, ci doar pentru ei înșiși.

Oricum, mai mult sau mai puțin utile, utilizate cotidian sau uitate în vreun dulap unde le descoperim, după ani, fără să ne amintim și la ce erau bune, mașinăriile ne invadează existența; ne complică existența; ne substituie existența în caz de lungă absență și necesitate...

Capitalismul și mașinismul au mers mână în mână; există o relație profundă, de nezdruncinat între ele;

o probează reacția rapidă a guvernului american de a sări în ajutor la auzul veștii că marele producător de mașini General Motors este în prag de faliment. Bineînțeles că falimentul se declară pentru a avea timp de respiro, de justificare pentru a aplica măsuri dure de restructurare și un motiv pentru a primi sprijin guvernamental; dar aceasta este o altă problemă.

Mașină de spus adevărul încă nu s-a inventat; doar de descoperit minciunile. Să luăm în considerare unele dintre ele, folosind doar gândirea logică, fără recurs la mașini...

Astăzi – miercuri, 17 decembrie 2008 – se votează în Parlamentul European *Directiva privind reglementarea timpului de lucru*; a doua lectură. Consiliul (adică guvernele noastre) a făcut propuneri inacceptabile pentru cei ce muncesc: desființarea limitei legale a celor 48 de ore de muncă în medie pe săptămână, menținerea *sine die* a prevederii referitoare la posibilitatea *opt out*-ului individual - acordul „liber” al muncitorului că vrea să muncească oricât - nerecunoașterea timpului de gardă ca timp de muncă etc. Parlamentul vrea să-și mențină poziția exprimată în prima lectură și să apere drepturile sindicale. Majoritatea necesară este totuși dificil de atins; deputații, mai ales cei din est, ascultă de glasul guvernelor. Acestea strigă, cu puține excepții: „E criză! Să munciți mai mult! 12 ore pe zi, 14 ore pe zi, să salvăm economia...” Asta seamănă a minciună. Actuala criză dă semne că este

ciclică, adică își are cauza în rămânerea în urmă a cererii reale față de ofertă; diferența este rezultatul repartizării total inechitabile a veniturilor în perioada de avânt economic la care se adaugă transformarea excesivă a banilor în bani speculativi. De obicei, acest tip de dezechilibru generează disponibilizări masive; apare surplus de forță de muncă pe piață. Nu ne așteptăm la o lipsă de forță de muncă, lipsă care să fie suplinită prin faptul că fiecare muncește mai mult; problema actuală este cea a ocupării, cum să facem să poată munci *mai mulți*; în multe cazuri, se recurge deja la reducerea timpului prestat de fiecare ca să-și poată păstra toți locul de muncă. Toți trebuie să iasă vii din criză. Guvernele se vede că au altă viziune...

Această atitudine este evidentă și în alt caz. Se strigă: Ce nenorocire! S-a prăbușit piața imobiliară, au scăzut prețurile cu treizeci de procente. La anunțul veștii am văzut un zâmbet pe chipul unor oameni care muncesc din greu (peste limita celor 48 de ore săptămânale) și au trecut deja bine de treizeci de ani. Înflorește speranța. Poate că, în câțiva ani, nu vom mai sta cu chirie, schimbând casa la șase luni; poate că un apartament cu două camere va deveni accesibil și pentru noi, era mesajul. Speculațiile imobiliare îl transformaseră într-un vis pentru cei care cred în Moș Crăciun...

Un lucru însă este adevărat, nu minciună. Ca de obicei, se pregătește ieșirea din situațiile dificile prin sacrificarea celor care au fost sacrificați

și până acum. Discursul celor care au provocat criza este clar: „*Să scădem salariile, dar să nu atingem profiturile; în caz contrar, de ce am mai investi?! Chiar și să muncim ar fi mai avantajos...*”

Munca prelungită în condiții mai proaste - că e criză! - scade productivitatea, crește riscurile profesionale, stresul, suprasolicitarea; angajatul nu mai are timp să-și crească copiii, să-și îngrijească sănătatea și să progreseze, nu mai are timp să trăiască. Angajatul este înțeles din ce în ce mai mult doar ca forță de muncă; ca om, el nu contează. În aceste condiții, remarc o mare lipsă din șirul fără sfârșit al mașinilor - mașina de trăit. Am putea-o lăsa acasă, să trăiască ea în locul nostru; pentru asta, chiar că nu mai avem timp...

P.S. Mă tem totuși că va rămâne o invenție destinată singurei piețe care nu a fost atinsă de criză, piața obiectelor de lux. Am putea-o găsi promovată sub sloganul „Trăiți 3 vieți într-una singură!”; bineînțeles, îndemnul e valabil pentru cei ce pot să o cumpere...

decembrie 2008

Roberta și generalii

S-a încheiat președinția franceză; s-a făcut guvernul; a fost convocat noul parlament; acesta și-a ales structurile; unii au aniversat iar alții au comemorat Revoluția; deja s-a cam luat vacanța... Un timp scurt, în care s-au întâmplat multe; chiar mai multe decât era de dorit...

După discursul ținut la sfârșitul mandatului de șase luni în fruntea Uniunii Europene, nu e clar dacă Nicolas Sarkozy a vrut să pozeze în victimă sau să fie considerat erou, întrucât extremele au tendința să se atingă întotdeauna. Un lucru este totuși sigur; lungul șir de evenimente pe care ni le-a reamintit ca dovadă că a tras din greu, sunt reale și îngrijorătoare - criza georgiană, criza financiară, criza irlandeză, criza economică...

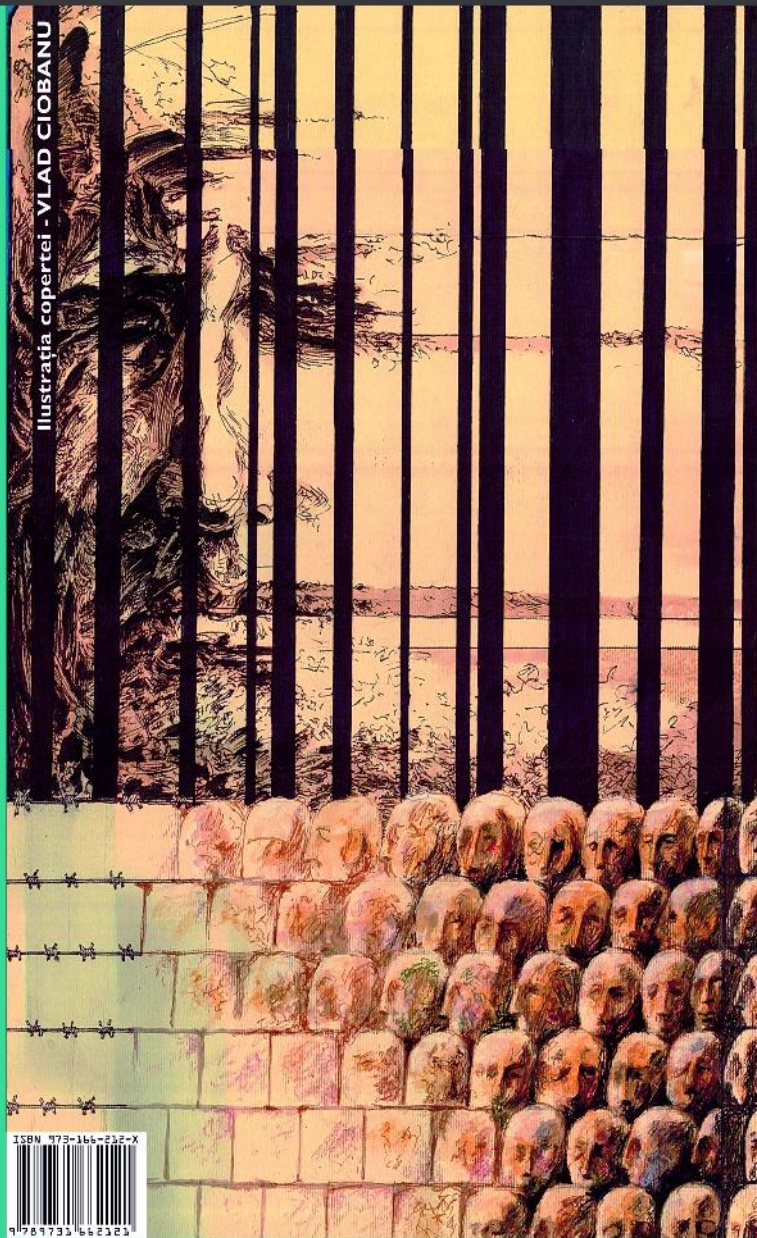
Continuarea acestui volum o puteți lectura achiziționând volumul de pe

www.editorialumen.ro

www.lumenpublishing.com

sau din librăriile noastre partenere.

Ilustrația copertei - VLAD CIOBANU

ISBN 973-166-232-X

9789731662321